

ANNEX 1 PROJECTE

PROJECTES CIRC I ESCOLES 2023

CAIXA D'EINES (Pla de Barris)

L'Ateneu i l'àrea de Formació i Circ social

L'**Ateneu Popular 9 Barris** és un equipament cultural de gestió comunitària. Va sorgir gràcies a la lluita de veïns i veïnes de Nou Barris l'any 1977 per enderrocar una fàbrica d'asfalt i reconvertir-la en el centre cultural que és avui en dia. L'Ateneu Popular 9 Barris s'ha constituït com un referent **d'equipament cultural** gràcies al seu projecte d'intervenció social a través de la cultura i a un **programa artístic** basat en les noves expressions i les arts parateatral.

L'associació **Bidó de Nou Barris** és l'entitat sense ànim de lucre que gestiona l'Ateneu. Es creà l'any 1988, i la seva trajectòria està associada en tot moment al projecte Ateneu.

L'Ateneu té tres grans àmbits de treball estructurades en àrees: Formació en circ social, Programació Cultural i Suport a la creació de circ.

El projecte de Circ i Escoles s'emmarca dins de l'Àrea de Formació i Circ Social.

L'Ateneu i el circ a les escoles

L'escola és un dels agents troncats quan parlem d'equitat cultural, en tant que esdevé un espai universalitzador essencial per garantir els drets d'infants i adolescents. En aquest sentit, s'aposta per sortir dels paràmetres de l'educació instrumental al servei de l'economia de mercat i **potenciar a través de la cultura i l'art altres coneixements i competències necessàries pel desenvolupament integral de la persona** en societat, en definitiva per viure feliços.

L'Ateneu Popular 9 Barris és un agent de territori i com a tal, té vocació de treballar de forma comunitària. En aquest sentit, es reconeix com un **agent cultural-educatiu, interdependent i complementari als centres educatius**. En aquesta línia, es desenvolupen accions amb els **Instituts-Escola del Barri de Roquetes -Antaviana i Turó de Roquetes-** i amb l'**Institut-Escola Trinitat Nova**.

Des de l'Ateneu **volem consolidar aquest projecte en col·laboració amb els tres instituts, generant així un pol educatiu entre els territoris de Roquetes i Trinitat Nova**. Els tres centres tenen centres d'interès centrats en les arts: teatre de l'objecte, circ i audiovisuals i amb aquestes característiques, se'ns fa obvi la necessitat de que l'Ateneu sigui un espai que es relacioni de forma continuada amb aquests centres, escoltant sempre les necessitats i tempos dels centres educatius, amb dinàmiques molt diferents a les d'un espai cultural.

Veiem necessari que la informació i el coneixement entre projectes sigui constant i fluida per poder aprofitar des de totes les bandes els diferents recursos dels que disposem: projectes artístics dels centres (educatius, formatius, socials, etc.) i artistes i formadors que transiten per l'Ateneu.

Per altra part l'enfocament del projecte Circ i Escoles agafa **una dimensió transversal dins l'Ateneu**, així doncs durant l'últim any hem estat treballant en un espai compartit de reflexió i

mirada estratègica per potenciar el **vinde entre les àrees d'activitat de l'Ateneu: formació, creació i programació**. Treballem des de la **idea de circuit** on l'alumnat aprèn tècniques de circ, i també pot conèixer de prop la feina del procés de creació dels artistes de circ, dialogar, aprendre i transferir aquest coneixements al seu propi procés educatiu i creatiu, i també venen a l'Ateneu a veure programacions culturals i artístiques que formaran part d'un treball educatiu més extens (abans i després de venir a veure una obra) que es fa al centre educatiu integrant l'activitat cultural i artística dins els objectius del currículum escolar.

Objectius

A partir de l'Objectiu General de conèixer i experimentar el procés creatiu des de diferents perspectives, es despleguen un seguit d'objectius específics que es presenten a continuació classificats per àrees:

Àrea Formativa:

- Desvetllar interessos artístics i culturals.
- Facilitar el coneixement bàsic de les diferents tècniques de circ i del circ com a disciplina física i artística

Àrea Social i Comunitària:

- Apropar l'alumnat i les seves famílies als recursos i equipaments del barri, generant participació activa i de continuïtat.
- Crear xarxa i consolidar la relació entre centres educatius i agents/entitats culturals del territori

Àrea física i emocional:

- Millorar el benestar físic, emocional i relacional de l'alumnat participant.
- Treballar la consciència del propi cos i del propi espai, així com la consciència del cos i de l'espai de l'altre, com a element relacional.

Optatives de Circ i Circ en moviment - El procés creatiu a l'aula

En el cas de l'**Institut-Escola Antaviana** i l'**Institut-Escola Turó de Roquetes**, el projecte educatiu i artístic té un format d'assignatura optativa amb grups classe de 2n d'ESO i en el cas de l'**Institut-Escola Trintat Nova** és una assignatura anomenada "Circ en Moviment" amb alumnat de 1r d'ESO. En aquest últim cas aquest curs hem ampliat la seva durada per poder aprofundir en el procés creatiu: comencem al mes d'octubre i acabem amb unes sessions després de la mostra de final de curs, de treball intergeneracional que es fa en relació al projecte Gran Circ.

El projecte té dues fases:

- Participar en el **procés creatiu del 28è Circ d'Hivern** dins el currículum escolar, en el grup classe, que serveix per descobrir i conèixer com es desenvolupa un procés de creació d'un espectacle de la mà de tots els perfils i rols involucrats. Després s'explica una mica més extensament aquesta part.

-Posar en pràctica allò après a través del contacte amb el Circ d'Hivern per tal d'experimentar de forma vivencial i en primera persona els diferents moments del procés creatiu, a través de **l'aprenentatge de diferents tècniques de circ i de la creació d'un espectacle** amb lògica "aprendre-aprendre" dins les sessions de classe de l'optativa.

Institut-Escola Antaviana
Alumnat: 20 alumnes de 2on d'ESO

Sessions: 28

Institut-Escola Turó de Roquetes
Alumnat: 16 alumnes de 2on d'ESO

Sessions totals: 28

Amb L'Institut-Escola Trinitat Nova la proposta de formació en circ dins del currículum escolar que neix amb l'afany de donar una resposta integrada a partir de la corresponsabilització i la implicació del conjunt d'agents i serveis del barri de Trinitat Nova. Es tradueix en una proposta de formativa conjunta desenvolupada entre l'Institut Escola Trinitat Nova (IETN) i l'Ateneu Popular 9 Barris. **L'eix temàtic del circ s'integra, en el currículum escolar i es treballa de manera transversal en diverses assignatures:** tots el dimarts al matí el dediquen a construir contingut i coneixement vivencial i reflexiu entorn del circ: experimenten les tècniques i les treballen, preparen l'eix temàtic de la mostra i la construeixen a través de la facilitació dels formadors/es de l'Ateneu i del professorat del centre educatiu.

Quan ja han presentat la seva mostra de final de curs, des de Circ en moviment **dedicarem unes sessions de circ a travar un espai intergeneracional** en que participen els infants del **Circ en Moviment juntament amb les participants del Gran Circ**. En aquest espai, construeixen conjuntament una intervenció artística per la Festa Major de Trinitat Nova.

Institut-Escola Trinitat Nova - Circ en Moviment
Alumnat: 18 de 1er d'ESO

Sessions totals: 28

L'equip educatiu, en tots el casos està format per 3 referents: **2 formadors/es de circ** que vetllen tant pel desenvolupament del procés creatiu, com per l'assoliment del nivell tècnic necessari; i **un docent del centre educatiu que té rol actiu**, tant en la construcció prèvia de les propostes com durant el desenvolupament de les sessions. D'aquesta manera es preveuen també algunes sessions preparatòries compartides entre l'equip de l'Ateneu i els docents dels centres participants.

Per últim, és important remarcar que **els tres projectes finalitzen amb un espectacle**. Aquests són el resultat dels processos creatius s'han dut a terme amb cada grup. Tots tres es duen a terme al teatre de l'Ateneu (amb els mitjans professionals amb que conta el teatre). Aquest és un element fonamental per la consolidació de la relació entre escoles, comunitat educativa i entitats culturals del territori.

Cadascun dels projectes amb escoles té un **espai tècnic de coordinació** de cadascun dels projectes on els reunim 3 o 4 vegades durant l'any per cadascun dels projectes per a planificar, fer seguiment i avaluar les activitats. En aquestes reunions hi participen persones de l'equip directiu dels centres, professorat, els formadors/es del circ i una persona tècnica de l'Ateneu.

Trobada dels i les alumnes al Circ d'Hivern

Amb l'edició del Circ d'Hivern es realitza **una obertura del procés de creació** un mes abans de l'estrena de l'espectacle amb els alumnes de les optatives de l'Institut Escola Antaviana i l'Institut Escola Turó de Roquetes, i amb l'alumnat del projecte de Circ en Moviment de l'Institut-Escola Trinitat Nova. Aquesta activitat permet **conèixer de des de dins com és un procés de creació i establir un intercanvi amb els i les artistes que en formen part**. La activitat es treballa entre l'equip de formadors/es e circ de les optatives, el professorat dels instituts i persones tècniques de creació i de formació de l'Ateneu de 9 barris.

Primerament els i les alumnes venen a l'Ateneu a una mostra de l'espectacle on es presenten un conjunt d'escenes d'uns 20-30 minuts de durada.

Les escenes se seleccionen per l'interès de mostrar-les a públic escolar i també resulta una eina útil també per a la companyia per provar escenes amb aquestes franges d'edats, veure què funciona, què no, etc.

Posterior a la mostra, fem **un intercanvi entre artistes i alumnat** on dividim la companyia en 3-4 grups formats per **tàndem d'artistes** que tenen assignat un "rol" relacionat amb un procés creatiu, aquest pot canviar depenent de les característiques de l'espectacle, però que podríem dir que tendeixen a ser: **direcció i artista** (per centrar-se en com és un procés de creació, com arrenca, com treballa l'artista, etc.), **tècnica circense, música i circ; i moviment, cos i circ** (ja que en els darrers circ d'hivern la dansa i el cos més enllà de la tècnica circense està tenint un paper important). Per la seva banda, **els alumnes es divideixen en grups tan reduïts com sigui possible i en espais temporals d'uns 10-12 minuts i tots els alumnes podran trobar-se amb cadascun dels tàndem d'artistes** d'aquesta edició, podent aprofundir i tenir una trobada des de la proximitat i horitzontal amb tots els artistes.

Les fases de l'activitat són les següents:

- **1r Creació d'un dossier pedagògic ad hoc per a aquesta activitat**, que resumeix l'espectacle i se centra en aspectes creatius, tècnics, artístics, peculiars de l'espectacle. Es genera un bloc de possibles preguntes sobre l'espectacle i les temàtiques dels tàndem creats perquè els/les alumnes es facin una idea prèvia de l'espectacle i de les seves particularitats.
- **2º Visualització de les escenes**
- **3a Trobada amb artistes** posterior a l'espectacle per grups reduïts per afavorir espais horitzontals i confiança.

**El bido de
Nou Barris**

Residència de creació i intercanvi amb l'Institut - Escola Antaviana

Dins del programa de residències de l'Ateneu Popular 9 Barris, una d'aquestes es titula **"TANCAMENT"**, que és una residència de dues setmanes de durada per a companyies de circ que tenen el seu **procés de creació en les darreres fases** i necessiten realitzar plànols d'il·luminació, so i rigging abans de l'estrena.

En aquesta ocasió, creem **dos moments de trobada amb els alumnes de 1r d'ESO de l'IES Antaviana**. El centrem amb els alumnes de 1r d'ESO per donar-vos l'oportunitat d'aprofundir i entrar en contacte directe amb un procés de creació abans d'entrar a 2n de l'ESO, curs on podran escollir fer l'optativa de circ que hem explicat abans.

La **primera setmana de residència ens apropem amb la companyia a l'institut per presentar l'espectacle que estarà en residència als alumnes**. Aquí aprofitem, a part que tinguin un primer contacte amb l'espectacle i amb els artistes, per fer una introducció teòrica sobre què és un procés de creació en arts escèniques, quins agents hi participen, com es desenvolupa, etc.

La **segona setmana de residència, els/les alumnes assisteixen a una mostra oberta de l'espectacle complet, així com un posterior torn de preguntes en finalitzar l'espectacle** per resoldre dubtes, plantejar curiositats o que l'artista també pugui obtenir un feedback del seu espectacle des de la mirada dels i les joves.

Per concloure, aquest curs volem fer una **aposta més gran de difusió d'aquests projectes**. En aquest sentit volem elaborar un **vídeo de difusió** i reforçar la **presència a les xarxes socials** donant visibilitat als processos educatius i creatius que generem dins el programa Caixa d'Eines.

ANNEX 2 - PRESSUPOST

PRESSUPOST ATENEU NOU BARRIS - CAIXA D'EINES 2023 (PLA DE BARRIS)	
Projectes	Pressupost
Circ en Moviment - Institut-Escola Trinitat Nova	9.500,16 €
Optativa de Circ - Institut-Escola Antaviana	8.700,59 €
Optativa de Circ - Institut-Escola Turó de Roquetes	8.700,59 €
Residències	1.700,00 €
Coordinació i gestió	1.400,00 €
Total	30.001,34 €